

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

KOMMENTAR TILL RAPPORTEN ”SKATTENYTTA I SKOLAN”

PETER NYSTRÖM
UNIVERSITETSLEKTOR GÖTEBORGS UNIVERSITET
FÖRESTÅNDARE FÖR NATIONELLT CENTRUM FÖR MATEMATIKUTBILDNING

Övergripande kommentar till slutsatser i rapporten

Rapportens slutsatser	Kommentar
Stora kvalitetsskillnader i matematik mellan kommunala skolor i Stockholms stad	Bekräftar skillnad mellan skolor
Inget samband mellan skolors resurser och deras kvalitet	Visar att det är användningen av resurserna som spelar roll
Skolor med fler elever tenderar att ha lägre kostnader per elev	Rimligt, men etablering av friskolor kan då öka kostnaderna
Friskolorna reducerar kommunernas grundskolekostnader per elev	Marginellt, och knappast oberoende av lokala förhållanden
Friskolor har i genomsnitt högre förädlingsvärde i matematik än kommunala skolor	Tveksam slutsats. Det relativa måttet på förädlingsvärde som används kan innebära att friskolornas högre värde kan ha tillkommit på bekostnad av kommunala skolors möjligheter
Det finns ett betydande utrymme för effektiviseringar i det svenska skolsystemet	Viktig slutsats, men vad kännetecknar effektiva skolor?

Rapportens brister

- Även om validitetshot identifieras i rapporten så bemöts de inte. Vi behöver till exempel ”beakta att friskolorna också kan påverka resultaten i de kommunala skolorna”, men detta beaktas och diskuteras inte i rapporten.
- De variabler som används har stora utmaningar och problem som inte diskuteras och tas riktigt på allvar
 - Vi vet att betyg som mått på resultat är mycket problematiskt
 - Det relativa måttet på förädlingsvärdet innebär att den påvisade positiva effekten i fristående skolor kan ha skett på bekostnad av möjligheter att nå goda resultat i kommunala skolor
 - Flera approximativa parametrar hämtade från olika håll används i kombination vilket riskerar att mångdubbla fel. T.ex. används data från TIMSS Advanced (gymnasiet) för att koppla meritvärdespoäng till TIMSS-poäng.
- Politiskt färgade inslag som hävdar forskningsmässiga grunder: ”Samtidigt har forskning funnit att friskolorna, via konkurrens, höger de genomsnittliga kunskaperna i grundskolan”

Den stora frågan (som rapporten inte besvarar)

- Vad är kvalitet i skolan i förhållande till skolans olika mål och vad gör skolor med högt ”förädlingsvärde” som inte andra skolor gör?
- Rapportens författare menar att
 - Det behövs information om skolors kvalitet och kostnader tillsammans med mekanismer som möjliggör för mer effektiva skolor att expandera sin verksamhet
 - Friskolesystemet behöver stärkas
- Inget av detta kommer att göra någon skillnad på resultaten eftersom det bara handlar om strukturella frågor. Det behövs ett didaktiskt perspektiv inriktad på kapacitetshöjande åtgärder i mötet mellan elever, lärare och innehåll.
- ”Utbildningspolitiken behöver en perspektivförskjutning mot skolors utfall och kostnader” Men det kommer i sig inte att göra någon skillnad på kvaliteten!
- Skolan (inklusive statliga myndigheter) behöver en perspektivförskjutning mot vad som ger eleverna bästa möjliga förutsättningar att lära sig – vilket händer i klassrummet och i ämnen.
- Skollagens formulering om att undervisning ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet borde också gälla utbildningspolitiken, skolmyndigheter och skolhuvudmän, oavsett om det är kommunala eller fristående. Då kan vi effektivisera det svenska skolsystemet.